

The Sunlit Path

Sri Aurobindo Chair of Integral Studies

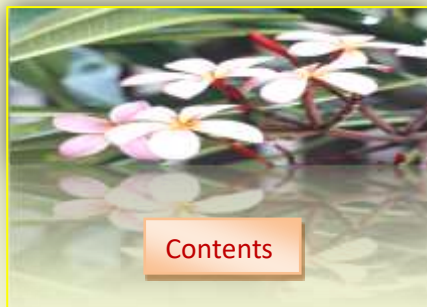
Sardar Patel University

Vallabh Vidyanagar

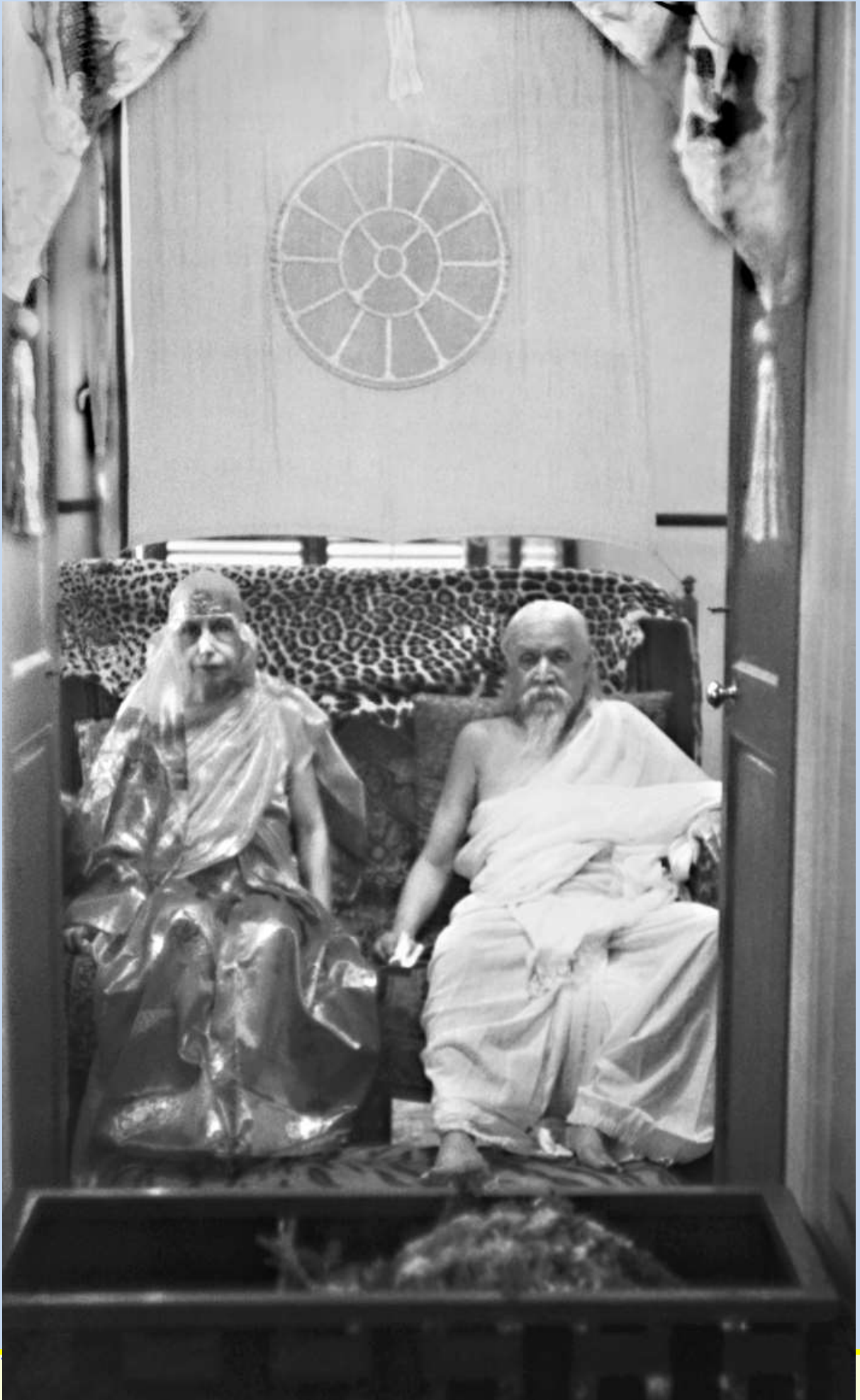
India

15 February, 2020

Volume 13 Issue 108

	Page No.
Editorial	4
Living Words	
• The Hour of God	Sri Aurobindo 5
• The One Whom We Adore As The Mother	Sri Aurobindo 7
• अतिमानस योग	श्री अरविंद 8
• The Supramental Realisation	The Mother 13
• If You Want to Become a True Doer of Divine Works	Sri Aurobindo 15
• Messages to Champaklal from Sri Aurobindo and The Mother	18
Acknowledgements	21

Editorial

My dear friends,

I am happy to bring to you the 15th February, 2020 issue of The Sunlit Path. Present issue is brought out as a loving Homage to The Mother on the occasion of Her Birthday, 21st February, 2020.

'Living Words' contain some of the very important passages from the writings of Sri Aurobindo which reveal quintessential Truth of Integral Yoga.

I do hope you will find the contents inspiring.

Sincere regards,

Dr. Bhalendu Vaishnav

The Hour of God

Sri Aurobindo

There are moments when the Spirit moves among men and the breath of the Lord is abroad upon the waters of our being; there are others when it retires and men are left to act in the strength or the weakness of their own egoism. The first are periods when even a little effort produces great results and changes destiny; the second are spaces of time when much labour goes to the making of a little result. It is true that the latter may prepare the former, may be the little smoke of sacrifice going up to heaven which calls down the rain of God's bounty. Unhappy is the man or the nation which, when the divine moment arrives, is found sleeping or unprepared to use it, because the lamp has not been kept trimmed for the welcome and the ears are sealed to the call. But thrice woe to them who are strong and ready, yet waste the force or misuse the moment; for them is irreparable loss or a great destruction.

In the hour of God cleanse thy soul of all self-deceit and hypocrisy and vain self-flattering that thou mayst look straight into thy spirit and hear that which summons it. All insincerity of nature, once thy defence against the eye of the Master and the light of the ideal, becomes now a gap in thy armour and invites the blow. Even if thou conquer for the moment, it is the worse for thee, for the blow shall come afterwards and cast thee down in the midst of thy triumph. But being pure cast aside all fear; for the hour is often terrible, a fire and a whirlwind and a

tempest, a treading of the winepress of the wrath of God; but he who can stand up in it on the truth of his purpose is he who shall stand; even though he fall, he shall rise again, even though he seem to pass on the wings of the wind, he shall return. Nor let worldly prudence whisper too closely in thy ear; for it is the hour of the unexpected, the incalculable, the immeasurable. Mete not the power of the Breath by thy petty instruments, but trust and go forward.

But most keep thy soul clear, even if for a while, of the clamour of the ego. Then shall a fire march before thee in the night and the storm be thy helper and thy flag shall wave on the highest height of the greatness that was to be conquered. (1) CWSA, 12, 146-47

The One Whom We Adore As Mother

Sri Aurobindo

The One whom we adore as the Mother is the divine Conscious Force that dominates all existence, one and yet so many-sided that to follow her movement is impossible even for the quickest mind and for the freest and most vast intelligence. The Mother is the consciousness and force of the Supreme and far above all she creates. But something of her ways can be seen and felt through her embodiments and the more seizable because more defined and limited temperament and action of the goddess forms in whom she consents to be manifest to her creatures.

The supramental change is a thing decreed and inevitable in the evolution of the earth-consciousness; for its upward ascent is not ended and mind is not its last summit. But that the change may arrive, take form and endure, there is needed the call from below with a will to recognise and not deny the Light when it comes, and there is needed the sanction of the Supreme from above. The power that mediates between the sanction and the call is the presence and power of the Divine Mother. The Mother's power and not any human endeavour and tapasya can alone rend the lid and tear the covering and shape the vessel and bring down into this world of obscurity and falsehood and death and suffering Truth and Light and Life divine and the immortal's Ananda.

અતિમાનસ યોગ

શ્રી અરવિંદ

અતિમાનસ યોગમાં એકી સાથે બે વસ્તુઓ આવેલી છે : પ્રભુ પ્રત્યેનું આરોહણ અને દેહધારી બનેલી પ્રકૃતિમાં પ્રભુનું અવતરણ.

આ આરોહણ આત્મા, મન, પ્રાણ, શરીર એ સર્વની અભીપ્સાને એકત્રિત અને એક-કેન્દ્રિત કરીને ઉપરની દિશા તરફ વાળવામાં આવે તો જ સાધી શકાય અને આ અવતરણ તમારું સારું સ્વરૂપ અનંત શાશ્વત પરમાત્મા પ્રત્યે પોતાનો પુકાર નાખે તો જ બની શકે. આ પુકાર અને આ અભીપ્સા જે હાજર હશે, અથવા તો કોઈ સાધન દ્વારા એ જે ઉત્પન્ન થઈ શકે, સતત વૃદ્ધિ પામતાં રહી શકે અને સારીયે પ્રકૃતિને જે પોતાની પકડમાં લઈ શકે તો જ અને ત્યારે જ પ્રકૃતિનું અતિમાનસ રીતનું ઉત્થાન, અતિમાનસ રીતનું રૂપાંતર સંભવી શકે.

અતિમનસના આગમનની અનિવાર્યતા

મારે તમને યાદ આપવું પડશે કે હું પોતે પણ એક કાળે બુદ્ધિપ્રધાન માણસ રહ્યો છું અને શંકાઓ એ મારે માટે કોઈ અજાણી વસ્તુઓ નથી રહી. માતાજીના તથા મારા મનમાં એક ભાગ એવો પણ છે જે હમેશાં ભાવાત્મક રીતે વિચારે છે, અને વ્યવહારુ પરિણામો માટે આગ્રહ રાખે છે. આ બાબતમાં અમે બંને કોઈ પણ બટ્ટાન્ડ રસેલ જેટલાં જ કે તેના કરતાં પણ વધુ આગ્રહી રહ્યાં છીએ. રોમાં રોલાં કે એમના જેવા બીજા લોકો જેને સારું સો ટચનું સોનું માની લે છે એવા સત્ય વિષેના ચમકદાર શબ્દોથી કે વિચારોથી અમે કદી પણ સંતોષ માન્યો નથી. અમે બહુ સારી રીતે જાણીએ છીએ કે એક સ્વગત અનુભૂતિ અને એક ગતિમાન સક્રિય અને પરિણામસાધક શક્તિ વચ્ચે શો તફાવત છે. એટલે અમે શ્રદ્ધાને આધારે ચાલીએ છીએ, (અને જગતમાં જેને પોતાના ધ્યેયમાં યા તો પોતાની પાછળ સક્રિય રહેવા સત્યમાં શ્રદ્ધા ન હોય એવો માણસ કદી પણ કશું મહાન કાર્ય કરી શક્યો છે ખરો?) છતાં અમે કેવળ શ્રદ્ધાના ઉપર જ આધાર રાખીને ઊભેલાં નથી. અમે અમારા આખા જીવન દરમિયાન એક જ્ઞાન વિકસાવતાં રહ્યાં છીએ અને એ જ્ઞાનને વારંવાર કસોટીએ ચડાવતાં રહ્યાં છીએ. એ જ્ઞાનની વિશાળ ભૂમિકા ઉપર અમે અમારા કામનું મંડાણ કરેલું છે. મને લાગે છે કે હું મારે વિષે એમ કહી શકું છું કે કોઈ પણ વૈજ્ઞાનિક પોતાના સિદ્ધાંતને યા તો પોતાની પદ્ધતિને સ્થૂલના પ્રદેશમાં જેટલી ચોકસાઈથી અને સાવધાનીથી કસે છે તે કરતાંયે વધુ ચોકસાઈથી અને વધુ સાવધાનીથી હું મારી વસ્તુને વરસોનાં વરસોથી રાતદિન કસતો રહ્યો છું. અને તેથી કરીને, મારી આસપાસના જગતની હાલત ગમે તેવી રહી હોય તોપણ હું કદી ગભરાયો નથી, તેમ જ ઘણીયે વાર સફળ નીવડતાં વિરોધી બળોના ઝનૂની હુમલાથી પણ હું મૂઝાયો નથી. હું જાણું છું કે પેલો દિવ્ય પ્રકાશ જેમ જેમ પૃથ્વીની તથા જડતત્ત્વની

અતિમનસના આગમનની અનિવાર્યતા

મારે તમને યાદ આપવું પડશે કે હું પોતે પણ એક કાળે બુદ્ધિપ્રધાન માણસ રહ્યો છું અને શંકાઓ એ મારે માટે કોઈ અજાણી વસ્તુઓ નથી રહી. માતાજીના તથા મારા મનમાં એક ભાગ એવો પણ છે જે હમેશાં ભાવાત્મક રીતે વિચારે છે, અને વ્યવહારુ પરિણામો માટે આગ્રહ રાખે છે. આ બાબતમાં અમે બંને કોઈ પણ બટ્રીન્ડ રસેલ જેટલાં જ કે તેના કરતાં પણ વધુ આગ્રહી રહ્યાં છીએ. રોમાં રોલાં કે એમના જેવા બીજા લોકો જેને સાચું સો ટચનું સોનું માની લે છે એવા સત્ય વિષેના ચમકદાર શબ્દોથી કે વિચારોથી અમે કદી પણ સંતોષ માન્યો નથી. અમે બહુ સારી રીતે જાણીએ છીએ કે એક સ્વગત અનુભૂતિ અને એક ગતિમાન સક્રિય અને પરિણામસાધક શક્તિ વચ્ચે શો તફાવત છે. એટલે અમે શ્રદ્ધાને આધારે ચાલીએ છીએ, (અને જગતમાં જેને પોતાના ધ્યેયમાં યા તો પોતાની પાછળ સક્રિય રહેવા સત્યમાં શ્રદ્ધા ન હોય એવો માણસ કદી પણ કશું મહાન કાર્ય કરી શક્યો છે ખરો?) છતાં અમે કેવળ શ્રદ્ધાના ઉપર જ આધાર રાખીને ઊભેલાં નથી. અમે અમારા આખા જીવન દરમિયાન એક જ્ઞાન વિકસાવતાં રહ્યાં છીએ અને એ જ્ઞાનને વારંવાર કસોટીએ ચડાવતાં રહ્યાં છીએ. એ જ્ઞાનની વિશાળ ભૂમિકા ઉપર અમે અમારા કામનું મંડાણ કરેલું છે. મને લાગે છે કે હું મારે વિષે એમ કહી શકું છું કે કોઈ પણ વૈજ્ઞાનિક પોતાના સિદ્ધાંતને યા તો પોતાની પદ્ધતિને સ્થૂલના પ્રદેશમાં જેટલી ચોકસાઈથી અને સાવધાનીથી કસે છે તે કરતાંયે વધુ ચોકસાઈથી અને વધુ સાવધાનીથી હું મારી વસ્તુને વરસોનાં વરસોથી રાતદિન કસતો રહ્યો છું. અને તેથી કરીને, મારી આસપાસના જગતની હાલત ગમે તેવી રહી હોય તોપણ હું કદી ગભરાયો નથી, તેમ જ ઘણીયે વાર સફળ નીવડતાં વિરોધી બળોના ઝનૂની હુમલાથી પણ હું મૂઝાયો નથી. હું જાણું છું કે પેલો દિવ્ય પ્રકાશ જેમ જેમ પૃથ્વીની તથા જડતત્ત્વની

ભૂમિકાની નજીક વધુ ને વધુ આવતો જાય છે તેમ તેમ આ વિરોધી શક્તિઓનો શોષ પણ વધુ ને વધુ ઉગ્ર બનતો જાય છે.

હું માનું છું કે પૃથ્વી ઉપર અતિમનસનું અવતરણ થવું શક્ય છે એટલું જ નહિ પણ એ સંભવિત પણ છે. એથીયે આગળ વધીને હું અનુભવી રહ્યો છું કે એ આગમન અવશ્ય થવાનું પણ છે, જોકે હું એની તારીખ બાંધી આપતો નથી. મારી આ માન્યતા એ ખાલી હવાઈ શ્રદ્ધા નથી. પણ એ માન્યતા માટે મારી પાસે સ્પષ્ટ આધારો છે. હું જાણું છું કે અતિમનસનું અવતરણ અવશ્ય થવાનું જ છે, અનિવાર્ય છે. અને મને મળેલા અનુભવ ઉપરથી તો મારી એ શ્રદ્ધા બંધાઈ છે કે એ અવતરણ હમણાં નજીકના ભવિષ્યમાં જ થઈ શકે તેમ છે અને થવું જોઈએ, નહિ કે કોઈ દૂરના ભવિષ્યમાં... પણ માનો કે એ અવતરણ થતાં વાર લાગશે એમ હું જાણતો હોઉં તોપણ હું કંઈ નિરાશ થાઉં તેમ નથી, યા તો મારી સાધનાને શિથિલ થવા દઉં તેમ નથી, કે મારો માર્ગ છોડી દઉં તેમ નથી. ભૂતકાળમાં કદાચ આમ બની શક્યું હોત, પણ હવે આજ સુધીમાં મેં જે માર્ગ ખેડ્યો છે તે પછી તો એ હવે કદી સંભવિત નથી. આપણને સત્ય દેખાયું છે એ વિષે જે ખાતરી થઈ ચૂકી હોય, યા તો આપણી જે એવી શ્રદ્ધા બંધાઈ હોય કે આપણે જે કરી રહ્યા છીએ તે જ એકમાત્ર શક્ય ઉકેલ છે તો પછી આપણે તુરતોતુરત જ સફળતા મળી આવે એવી માગણી કરતા નથી. આપણને દેખાયેલા પ્રકાશ તરફ આપણી કૂચ અખંડ જારી રાખીએ છીએ અને એ સાહસયાત્રામાં જે કંઈ જોખમો આવી મળે તેમને વધાવી લઈએ છીએ, અને તેમનો સામનો કરતા આગળ વધીએ છીએ. તેમ છતાં, તમારી માફક હું પણ એવો આગ્રહ સેવી રહ્યો છું કે આ અવતરણ અત્યારની ક્ષણે જ, આ જીવનમાં જ સિદ્ધ થાય, નહિ કે કોઈ દૂરના ભાવિમાં યા તો કોઈ બીજા જીવનમાં.

૩૦.૮.૧૯૩૨

નીચેનું ખુલ્લાપાણું

પ્રશ્ન : આપે ‘ધ મધર’ પુસ્તકમાં એમ કહ્યું છે કે ‘જ્યારે ઉપરની દિશામાંથી અતિમાનસની ઉચ્ચતમ શક્તિ નીચે ઊતરી આવશે અને નીચેની દિશામાં ખુલ્લાપાણું રચાશે ત્યારે જ સ્થૂલ પ્રકૃતિ સાથે સક્ષ્મતાપૂર્વક કામ લઈ શકાશે અને તેની મુશ્કેલીઓને નિર્મૂળ કરી શકાશે.’ તો આ કથનમાં ‘નીચેની દિશામાં ખુલ્લાપાણું થવું’ એનો અર્થ શો છે?

ઉત્તર : ‘નીચેની દિશામાં ખુલ્લાપાણું થવું’ એનો અર્થ આ છે— ઉપરની દિશામાંથી અવતરણ પામતી અતિમાનસ શક્તિ પૃથ્વીની ચેતનામાં નીચેની બાજુએથી એક પ્રત્યુત્તર જન્માવે છે અને તેથી જડતત્ત્વની પોતાની અંદર જ એક અતિમાનસ રીતની પ્રવૃત્તિ રચવાનું શક્ય બનવા લાગે છે. પૃથ્વીની ચેતનામાં પ્રાણ, મન, અતિમનસ આ બધું જ એક શક્યતા રૂપે તો અંતર્ભૂત બનીને આવી રહેલું છે. પણ જ્યારે પ્રાણની ભૂમિકા ઉપરથી પ્રાણશક્તિ જડતત્ત્વની અંદર અવતરણ પામેલી ત્યારે જ ત્યાં એક સક્રિય અને સચેતન રીતના વ્યવસ્થિત જીવનનું અસ્તિત્વ શક્ય બનેલું—એવી જ રીતે જ્યારે મન અવતરણ પામ્યું ત્યારે જ જડતત્ત્વમાં ગુપ્ત રહેલું મન જાગૃત બન્યું અને સંગઠિત બની શક્યું. અતિમાનસ અવતરણે પણ આ જ રીતે નીચેની દિશામાંથી એક ઉદ્ઘાટન રચવું જોઈશે અને તે પછી જડતત્ત્વમાં અતિમાનસ ચેતનાનું સંગઠન બની શકશે.

૧૯.૪.૧૯૩૩

(4)

The Supramental Realisation

The Mother

In order to know what the Supramental Realisation will be like, the first step, the first condition is to know what the supramental consciousness is. All those who have been, in one way or another, in contact with it have had some glimpse of the realisation to be. But those who have not, can yet aspire for that realisation, just as they can aspire to get the supramental knowledge. True knowledge means awareness by identity: once you get in touch with the supramental world, you can say something about its descent, but not before. What you can say before is that there will be a new creation upon earth; this you say through faith, since the exact character of it escapes you. And if you are called upon to define realisation, you may declare that, individually speaking, it means the transformation of your ordinary human consciousness into the divine and supramental.

The consciousness is like a ladder: at each great epoch there has been one great being capable of adding one more step to the ladder and reaching a place where the ordinary consciousness had never been. It is possible to attain a high level and get completely out of the material consciousness; but then one does not retain the ladder, whereas the great achievement of the great epochs of the universe has been the capacity to add one more step to the ladder without losing contact with the material, the capacity to reach the Highest and at the same time connect the top with the bottom instead of letting a kind of emptiness cut off all connection between the different planes. To go up and down and join the top to the bottom is the whole secret of realisation, and that is the work of the Avatar. Each time he adds one more

step to the ladder there is a new creation upon earth.... The step which is being added now Sri Aurobindo has called the Supramental; as a result of it, the consciousness will be able to enter the supramental world and yet retain its personal form, its individualisation and then come down to establish here a new creation. Certainly this is not the last, for there are farther ranges of being; but now we are at work to bring down the supramental, to effect a reorganisation of the world, to bring the world back to the true divine order. It is essentially a creation of order, a putting of everything in its true place; and the chief spirit or force, the Shakti active at present is Mahasaraswati, the Goddess of perfect organisation.

The work of achieving a continuity which permits one to go up and down and bring into the material what is above, is done inside the consciousness. He who is meant to do it, the Avatar, even if he were shut up in a prison and saw nobody and never moved out, still would he do the work, because it is a work in the consciousness, a work of connection between the Supermind and the material being. He does not need to be recognised, he need have no outward power in order to be able to establish this conscious connection. Once, however, the connection is made, it must have its effect in the outward world in the form of a new creation, beginning with a model town and ending with a perfect world.

(5)

If You Want To Be A True Doer Of Divine Works

Sri Aurobindo

If you want to be a true doer of divine works, your first aim must be to be totally free from all desire and self-regarding ego. All your life must be an offering and a sacrifice to the Supreme; your only object in action shall be to serve, to receive, to fulfil, to become a manifesting instrument of the Divine Shakti in her works. You must grow in the divine consciousness till there is no difference between your will and hers, no motive except her impulsion in you, no action that is not her conscious action in you and through you.

Until you are capable of this complete dynamic identification, you have to regard yourself as a soul and body created for her service, one who does all for her sake. Even if the idea of the separate worker is strong in you and you feel that it is you who do the act, yet it must be done for her. All stress of egoistic choice, all hankering after personal profit, all stipulation of selfregarding desire must be extirpated from the nature. There must be no demand for fruit and no seeking for reward; the only fruit for you is the pleasure of the Divine Mother and the fulfilment of her work, your only reward a constant progression in divine consciousness and calm and strength and bliss. The joy of service and the joy of inner growth through works is the sufficient recompense of the selfless worker.

But a time will come when you will feel more and more that you are the instrument and not the worker. For first by the force of your devotion your contact with the Divine Mother will become so

intimate that at all times you will have only to concentrate and to put everything into her hands to have her present guidance, her direct command or impulse, the sure indication of the thing to be done and the way to do it and the result. And afterwards you will realise that the divine Shakti not hers, mind, life and body are conscious and joyful instruments of her action, means for her play, moulds for her manifestation in the physical universe. There can be no more happy condition than this union and dependence; for this step carries you back beyond the border-line from the life of stress and suffering in the ignorance into the truth of your spiritual being, into its deep peace and its intense Ananda.

While this transformation is being done it is more than ever necessary to keep yourself free from all taint of the perversions of the ego. Let no demand or insistence creep in to stain the purity of the self-giving and the sacrifice. There must be no attachment to the work or the result, no laying down of conditions, no claim to possess the Power that should possess you, no pride of the instrument, no vanity or arrogance. Nothing in the mind or in the vital or physical parts should be suffered to distort to its own use or seize for its own personal and separate satisfaction the greatness of the forces that are acting through you. Let your faith, your sincerity, your purity of aspiration be absolute and pervasive of all the planes and layers of the being; then every disturbing element and distorting influence will progressively fall away from your nature.

The last stage of this perfection will come when you are completely identified with the Divine Mother and feel yourself to be no longer another and separate being, instrument, servant or worker but truly a child and eternal portion of her consciousness and force. Always she will be in you and you in her; it will be your constant,

simple and natural experience that all your thought and seeing and action, your very breathing and moving come from her and are hers. You will know and see and feel that you are a person and power formed by her out of herself, put out from her for the play and yet always safe in her, being of her being, consciousness of her consciousness, force of her force, ananda of her Ananda. When this condition is entire and her supramental energies can freely move you, then you will be perfect in divine works; knowledge, will, action will become sure, simple, luminous, spontaneous, flawless, an outflow from the Supreme, a divine movement of the Eternal.

(6)

**Message to Champaklal
From
Sri Aurobindo**

**In the night as in the day,
be always with me.
In sleep, as in waking,
let me feel in me always the reality of
your presence.
Let it sustain and make to grow in
me
Truth, Consciousness and Bliss
constantly and at all times.**

Sri Aurobindo

**Message to Champaklal
From
The Mother**

**Be simple,
Be happy,
Remain quiet,
Do your work as well as you can,
Keep yourself always open towards me.
This is all that is asked from you.**

The Mother

Acknowledgements

All passages from the writings of Sri Aurobindo and The Mother are copyright of Sri Aurobindo Ashram, Pondicherry, India and taken with kind permission of Sri Aurobindo Ashram Trust. Their titles and captions are chosen by the editor. The sources of the short passages in the present issue are:

1. Sri Aurobindo, Complete Works of Sri Aurobindo, CWSA 12; 146-47
2. Sri Aurobindo, Complete Works of Sri Aurobindo CWSA 32;26, 14
3. શ્રી અરવિંદ ,અતિમાનસ : 'Atimanas' – compilation from writings of Sri Aurobindo. Gujarati translation by Sundaram, published by Sri Aurobindo Society, Pondicherry, January, 1967
4. The Mother, Collected works of The Mother, CWM 3;178-79
5. Sri Aurobindo Complete Works of Sri Aurobindo, CWSA, 32;12-13

The Sunlit Path is e magazine of **Sri Aurobindo Chair of Integral Studies, Sardar Patel University**. It can be viewed at the University webpage:

http://www.spuvvn.edu/academics/academic_chairs/aurobindo/

Editor: Dr. Bhalendu S. Vaishnav, Chairperson, **Sri Aurobindo Chair of Integral Studies, Sardar Patel University, Vallabh Vidyanagar, 388120, Gujarat, India**. Contact: Department of Medicine, Pramukhswami Medical College, Karamsad 388325, Gujarat, India.

E mail: Sriaurobindochair@gmail.com